

DECIZIE

02 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea, Ion Corolevschi

examinând recursul declarat de către Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela împotriva lui Mircea Grecu, Dana Legoșina cu privire la repunerea în termenul de acceptare a succesiunii, partajarea averii succesoriale, recunoașterea dreptului de proprietate și anularea certificatelor de moștenitor legal, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013, prin care cererea de apel depusă de către Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela a fost restituită ca fiind depusă cu omiterea termenului,

c o n s t a t ă:

La 19 noiembrie 2010, Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela au depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Mircea Grecu și Dana Legoșina cu privire la repunerea în termenul de acceptare a succesiunii, partajarea averii succesoriale, recunoașterea dreptului de proprietate și anularea certificatelor de moștenitor legal.

În motivarea acțiunii reclamanții Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela au indicat că la 05 februarie 2010 a decedat bunica lor - Grecu Elena (Legoșina), ultimul domiciliul al decedatei fiind în mun. Chișinău, str. I. Vasilenko, 12, apartamentul nr. 1.

După decesul bunicii a fost deschisă succesiunea asupra patrimoniului succesoral, bunul imobil- apartamentul nr. 1, str. I. Vasilenko, 12, mun. Chișinău, care a aparținut bunicii lor cu drept de proprietate. Dat fiind faptul că mama lor a decedat anterior decesului bunicii, consideră că au calitate de succesori și au dreptul la moștenire în ordinea art. 1504 Codul civil, dacă moștenitorul moare înaintea celui ce a lăsat moștenirea, succesorii culeg, prin intermediul instituției reprezentării, partea din moștenire care i s-ar fi cuvenit moștenitorului decedat.

Indică că pînă la moment nu au dobândit averea succesorală sus menționată, deoarece pârâții au tăinuit la notar, faptul existenței moștenitorilor legali, care în conformitate cu art. 1504 Codul civil, au dreptul la dobândirea averii succesoriale prin intermediul instituției reprezentării.

Actele necesare pentru a legaliza moștenirea au fost reținute de pârâți în mod intenționat. Pârâții intenționat au eronat circumstanțele faptice în ceea ce privește

moștenirea, astfel au invocat că bunul imobil, apartamentul nr. 1, din str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău, nu a aparținut bunicii lor cu drept de proprietate și că la acel moment se aflau peste hotarele Republicii Moldova când pârâții folosindu-se de situația creată, au preluat averea succesorală.

După decesul bunicii, în luna februarie 2010, Smirnova Zhanna, a înaintat demers către Oficiul Stării Civile, pentru a primi certificatul de naștere, mamei acesteia. La un moment certificatul nominalizat nu a putut fi prezentat, din cauza că mama a fost născută în România.

Ulterior, din cauza că Oficiul Stării Civile nu eliberează „persoanelor terțe” documente necesare conform demersului înaintat, documentele necesare nu au putut fi primite. Mama lor, pe parcursul vieții de cinci ori a schimbat numele de familie, din cauza căsătoriilor. Bunica, la fel a schimbat numele de familie după înregistrarea căsătoriei, devenind astfel - Legoșina. Toate aceste circumstanțe, au condiționat imposibilitatea motivată, legal - corespunzătoare a reclamanților de a dobândi moștenirea lăsată de bunica lor. Legătura de familie ar putea fi demonstrată numai prin prezentarea unui șir de documente.

Pentru a demonstra legătură de familie raporturile de rudenie între reclamanți și bunica decedată, reclamanții s-au adresat în instanța de judecată și în urma examinării acțiunii, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 2-4132/10 din 25 ianuarie 2011, instanța de judecată a constatat faptul că, Grecu (Legoșina) Elena are legătura de rudenie cu reclamanții.

Astfel, reclamanții, în tot acest răstimp au acționat legal-corespunzător, în vederea demonstrării faptului rudeniei, demonstrării prezenței motivelor întemeiate pentru care au fost condiționați de a accepta averea succesorală în modul stabilit de lege.

Totodată, indică că pârâții avînd legături de rudenie cu reclamanții, în cadrul circumstanțelor iscate după decesul bunicii, au avut un comportament exprimat prin rea-credință, urmărind un scop bine evaluat de a obține ilegal averea succesorală sus-menționată.

La fel, menționează că necățînd la încercările reclamanților de a soluționa litigiul într-un mod amiabil, pârâții arogant și neadecvat au respins toate aceste încercări. Comportamentul neadecvat a pârâților se prezintă și prin faptul că au dus notarul în eroare, afirmînd faptul lipsei altor moștenitori, mai rău că prin aceasta s-au dezis rușinos de rudele sale. În acest răstimp, pârâții adresîndu-se notarului, au primit certificate de moștenitor.

Prin urmare, solicită Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela repunerea în termen pentru acceptarea moștenirii după decesul bunicii lor – Grecu (Legoșina) Elena a averii succesurale - bunul imobil, apartamentul nr. 1, din str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău, cu recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, apartamentul nr. 1, din str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău, partajarea averii succesurale, între moștenitori în cote-părți egale și recunoașterea ca fiind nule certificatele de moștenitori legali nr. 14272 din 09 august 2010 pe numele Danei Legoșina și nr. 14273 din 09 august 2010 pe numele lui Mircea Grecu eliberate de Notarul public Elena Mocanu.

La 27 mai 2011 Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela și-au concretizat pretențiile solicitînd repunerea în termen pentru acceptarea moștenirii după decesul Grecu Elena (Legoșina) a averii succesurale bunului imobil,

apartamentul nr. 1 din str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău, recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. 1 din str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău, partajarea averii succesorală între moștenitori în cote părți egale, între reclamanți câte 1/3 cotă –parte din bunul imobil succesoral, precum și după Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela câte 1/9 cotă-parte pentru fiecare din bunul imobil succesoral și recunoașterea ca fiind nule certificatele de moștenitori legali nr. 14272 din 09 august 2010 pe numele Danei Legoșina și nr. 14273 din 09 august 2010 pe numele lui Mircea Grecu.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2012 acțiunea a fost admisă integral. A fost prelungit termenul de acceptare a succesiunii de către Smirnova Zhanna, Pșibela Mihail, Pșibela Gheorghii după decesul buniciei Grecu(Legoșina) Elena asupra bunului imobil nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău și anume la câte 1/3 cotă - parte ideală din apartamentul nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău pentru fiecare. A fost recunoscut dreptul de proprietate a lui Smirnova Zhanna la 1/9 cotă-parte ideală din imobilul succesoral nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău. A fost recunoscut dreptul de proprietate a lui Pșibela Gheorghii la 1/9 cotă - parte ideală din imobilul succesoral nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău. A fost recunoscut dreptul de proprietate a lui Pșibela Mihail la 1/9 cotă-parte ideală din imobilul succesoral nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău. A fost partajată averea succesorală rămasă după decesul lui Grecu,(Legoșina) Elena între moștenitorii legali Smirnova Zhanna, Pșibela Gheorghii, Pșibela Mihail, Legoșina Dana și Grecu Mircea în cote-părți egale, și anume; câte 1/3 cotă - parte ideală din imobilul nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco 12 mun. Chișinău. Au fost recunoscute ca fiind nevalabile certificatele de moștenitori legali nr. 14272 din 09 august 2010 pe numele Danei Legoșina și nr. 14273 din 09 august 2010 pe numele lui Mircea Grecu eliberate de către Notarul public Elena Mocanu și înregistrarea efectuată la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău în baza acestor certificate.

A fost recunoscut dreptul de proprietate a Danei Legoșina la 1/3 cotă-parte ideală imobilul succesoral nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău. A fost recunoscut dreptul de proprietate a Mircea Grecu la 1/3 cotă-parte ideală imobilul succesoral nr. 1 situat pe str. I. Vasilenco, 12, mun. Chișinău. A fost încasat de la Zhanna Smirnova în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 940 lei. A fost încasat de la Gheorghii Pșibela în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1715 lei. A fost încasat de la Mihail Pșibela în beneficiul statului taxa de stat în sumă 1715 lei. A fost încasat de la Dana Legoșina în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1715 lei. A fost încasat de la Mircea Grecu în beneficiul statului taxa de stat în sumă 1715 lei.

La 22 noiembrie 2012, Dana Legoșina, Mircea Grecu au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 11 ianuarie 2013, Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela, Mihail Pșibela au depus o cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea apelului și modificarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013 a fost restituită cererea de apel depusă de către Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela ca fiind depusă cu omiterea termenului legal pentru declararea apelului.

La 28 februarie 2013, în termenul prevăzut de lege, Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela, Mihail Pșibela a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu trimiterea pricinii în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel.

Recurenții Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela, în motivarea recursului, au indicat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, concluziile instanței de apel, expuse în încheiere, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural.

Menționează că pricina a fost examinată în lipsa lor și hotărârea primei instanțe, la fel, a fost pronunțată în lipsa lor. Prima instanță era obligată, în conformitate cu art. 259 CPC, să-i aducă hotărârea la cunoștință. Reprezentantul lor nu i-a informat despre hotărârea emisă cu toate că a primit-o la 05 noiembrie 2012, abia prin cererea din 17 decembrie 2012 au solicitat să le fie eliberată partea motivată a hotărârii primei instanțe din 26 octombrie 2012, iar la 11 ianuarie 2013 au depus cererea de apel.

Consideră că prin restituirea cererii de apel, instanța de apel i-a încălcat dreptul la un recurs efectiv și dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre judecarea apelului din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În speță se constată că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013 a fost restituită lui Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel este una ilegală și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural și respectiv nu poate fi menținută.

Astfel, în conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă (în vigoare la data declarării apelului), termenul de declarare a apelului este de 20 de zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea organică nu dispune altfel.

Iar, art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs remarcă că concluzia instanței de apel în sensul formulat contravine în mod direct dispozițiilor art. 362 Codul de procedură civilă (în redacția la data declarării apelului), care instituie că termenul de declarare a apelului curge de la data comunicării hotărârii motivate.

De altfel, contrar concluziilor expuse în încheierea instanței de apel, instanța de recurs, analizând materialele dosarului în cumul cu probele anexate la cererea de recurs, constată că probele prezentate nu confirmă faptul că recurenții au făcut cunoștință cu hotărârea motivată în termen.

În acest sens, instanța de recurs reține că instanța de apel greșit s-a referit la faptul că la 05 noiembrie 2012 avocatul recurenților-apelanți, Liliana Crîșmari, a primit copia hotărârii primei instanțe pentru cunoștință și din acel moment a început să curgă termenul legal de declarare a apelului.

Or, recurenții contestă faptul că au primit hotărârea judecătorească, iar la materialele dosarului lipsesc probe care ar confirma expedierea copiei hotărârii primei instanțe din 26 octombrie 2012 în adresa acestora.

Din materialele pricinii rezultă că Zhanna Smirnova la 17 decembrie 2012 a depus la Curtea de Apel Chișinău a cerere prin care a solicitat eliberarea hotărârii primei instanțe din 16 octombrie 2012. La 26 decembrie 2012 reprezentantul acesteia Galina Balaban a primit copia hotărârii primei instanțe, iar la 11 ianuarie 2013, în termenul prevăzut de lege a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 169, 167A, 171).

În asemenea situație, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că încheierea contestată este în contradicție cu prevederile art. 362 alin. (1) și art. 27 CPC.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a drepturilor Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că concluziile instanței de apel expuse în încheierea contestată sunt în contradicție cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea instanței de apel din 14 februarie 2013 și de a restitui pricina în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Zhanna Smirnova, Gheorghii Pșibela și Mihail Pșibela împotriva lui Mircea Grecu, Dana Legoșina cu privire la repunerea în termenul de acceptare a succesiunii, partajarea averii succesoriale,

recunoașterea dreptului de proprietate și anularea certificatelor de moștenitor legal, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ion Corolevschi